

Bojan MORD

Tehnična izvedba tolmačenja znakovnega jezika na televiziji

The Technical Execution of Sign Language Interpretation on Television

info@hisaszj.si | www.dostopnoplus.si

**HIŠA SLOVENSKEGA
ZNAKOVNEGA JEZIKA**

Zavod sodobne dostopnosti za gluhe,
naglušne, osebe s polževim vsadkom

O MENI

- 20 let zaposlen na Zavodu za gluhe in naglušne Ljubljana
- certificirani tolmač slovenskega znakovnega jezika in prvi gluhi sodni tolmač na Slovenskem
- strokovnjak za prilagoditve spletnih portalov, namenjenih gluhim
- ustanovitelj neprofitnega Zavoda, Hiša slovenskega znakovnega jezika
- član strokovnega sveta, predstavnik oseb za področje gluhih in naglušnih Zavod A11Y.si
- prejemnik priznanja jabolko navdiha RS v letu 2022 za navdihujoča dejanja za skupnost gluhih in krepitev solidarnosti v družbi.

SPORAZUMEVANJE V SZJ

- to je jezik, ki ga uporabljajo osebe z različno stopnjo izgube sluha pa tudi osebe z gluhoslepoto
- **temelji na uporabi rok, mimike obraza, oči in ustnic ter na gibanju telesa**
- slovenski znakovni jezik je opredeljen kot osnovni način sporazumevanja gluhih oseb
- ima povsem svoja slovnična pravila, ki so drugačna od pravil slovenskega jezika, ga ni mogoče enačiti z govorno slovenščino

0: Popolna tišina; nobenega zvoka ni slišati.

10: Šepetajoči zvoki, komaj slišni.

30: Tišji pogovor, kot na primer tihi klepet.

50: Povprečen govor v normalnih pogojih.

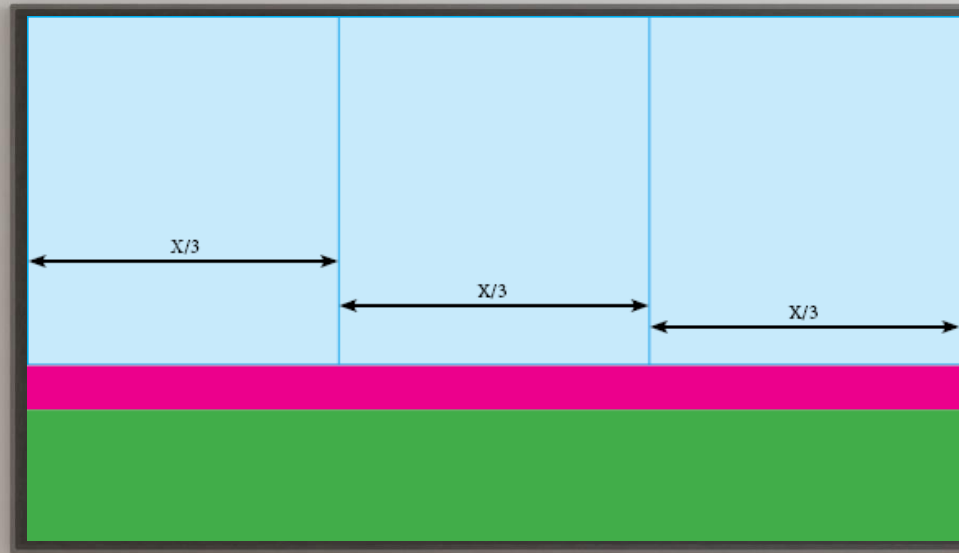
70: Glasnejši govor ali glasba v ozadju.

85: Glasna glasba na koncertu ali
glasnost v avtomobilu.

100: Ekstremno glasen zvok,
ki je lahko neprijeten in škodljiv za ušesa.

Dimenzioniranje in pozicioniranje tolmača ZJ na televiziji

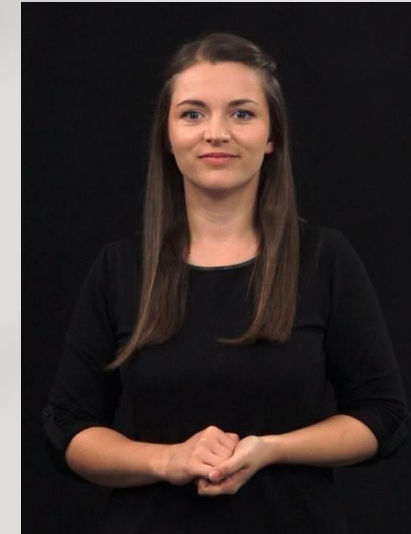

Določitev pozicije tolmača – centrirano, pustiti ob komolcu nekaj prostora

Ozadje tolmača ZJ na televiziji

- Priporočljivo je, da ozadje ostane preprosto, umirjeno in nevtralnno, idealno je enobarvni vzorec, ki usmerja pozornost na tolmača.
- Kontrast je ključnega pomena, zato je treba skupaj s stilisti in tolmači ZJ določiti primerno barvno paleto oblačil, da izrazne geste in mimiko tolmača izstopajo.
- Pravilna osvetlitev je ključna za preprečevanje senc in zamegljenosti, zato je treba zagotoviti jasno in enakomerno osvetlitev.
- Velikost tolmača ZJ mora biti zadostna, da gledalci jasno vidijo njegove izrazne geste in mimiko, kar omogoča učinkovito spremljanje sporočil v znakovnem jeziku.

Napotki za razumevanje vloge tolmačev v televizijskem okolju

- Izobraževanje in evalviranje opravljenega dela tolmačenja na televiziji sta ključnega pomena za ohranjanje visoke ravni strokovnosti in motivacije. To vključuje sodelovanje na internih in eksternih izobraževanjih.
- Priporoča se vzpostavitev uredništva za znakovni jezik, ki ga vodijo izkušeni strokovnjaki za znakovni jezik in poznavalci gluhe skupnosti, da bi se izboljšalo razumevanje potreb televizijskega tolmačenja v znakovni jezik.
- Tolmači na televiziji morajo skrbeti za svojo zunanost, vključno s preprosto obleko in minimalističnim ličenjem. Nakit, ure, viseči uhani, tetovaže, bleščeči predmeti in premočno obarvani nohti niso zaželeni. Priporoča se speti lasje, uporaba tričetrt rokavov, izogibanje preživahnim barvam, bleščicam in prekomerno vzorčastim oblačilom ter izogibanje globokim V-izrezom.

Napotki za razumevanje vloge tolmačev v televizijskem okolju

- Redna prisotnost tolmačev ZJ na televiziji je ključnega pomena za vzpostavitev zaupanja in pričakovanja med gledalci. Za oddaje v živo se običajno uporabljajo slišišči tolmači, vendar obstajajo izjeme, kjer delajo tudi gluhi tolmači. Za predhodno posnete oddaje se priporoča vključitev gluhih tolmačev.
- Za dnevnoinformativne oddaje se priporoča desetminutna oddaja, prilagojena potrebam gluhih v znakovnem jeziku, za katero tolmačijo gluhi tolmači.

Svetovna zveza gluhih (WFD) podpira tolmačenje gluhih tolmačev, saj je raziskava pokazala, da so ti boljši tolmači za gluhe kot slišišči tolmači.

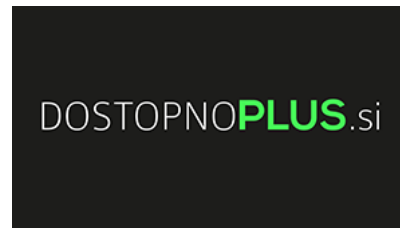
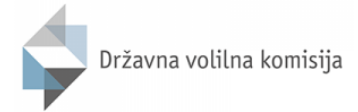
ZAKLJUČEK

- vsebinsko delo tolmača ZJ, evalvacija, razvoj tehnike, vrsta strategije, pristopi in načini za posamezno področje;
- urednikovanje in priprava vsebin ZJ za televizijo ter splet;
- oddaje za gluhe in informativnih vsebin, prilagojenih za gluhe, v Sloveniji na ravni RTVSLO še nimamo;
- monitoring in kontrola kakovosti dela za tolmače ZJ na vseh nivojih, še posebej na izpostavljenih mestih tolmačenja, kot so televizija, konference in javni nastopi;

ZAKLJUČEK

- šola za tolmače za obstoječe NPK-tolmače za tiste, ki delajo (delo na televiziji, spletu – pretočne vsebine, konference, javni nastopi);
- uvedba kategorizacije in ovrednotenje dela tolmačev ZJ, pobuda za nov NPK II tolmač/tolmačica slovenskega znakovnega jezika za televizijo, konference in javne nastope (delo na televiziji, spletu – pretočne vsebine, konference, javni nastopi);
- permanentno izobraževanje je vseživljenjsko učenje za vse druge ZJ.

DOSEDANJE REFERENCE

Bojan Mord

HVALA ZA VAŠO POZORNOST

PONUĐNIK STORITVE ZA DOSTOPNOST GLUHIH, NAGLUŠNIH IN OSEBAM S POLŽEVIM VSADKOM

info@hisaszj.si | www.dostopnoplus.si